

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 601/2025-50

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a sudcov Petra Molnára a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Andreou Chorvátovou Nagyovou, Kozárovce 632, proti postupu a rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 11CoPr/5/2021 z 28. apríla 2022 a proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/215/2022 z 28. septembra 2023 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a** .
2. Návrhu na odklad vykonateľnosti **n e v y h o v u j e** .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 27. marca 2024 a doplnenou 7. novembra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na ochranu proti svojvoľnému prepúšťaniu zo zamestnania podľa čl. 36 ods. 1 písm. b), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2, základného práva na rovnosť podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na ochranu majetku podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom a rozsudkom krajského súdu sp. zn. 11CoPr/5/2021 z 28. apríla 2022 a rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/215/2022 z 28. septembra 2023. Sťažovateľ navrhuje napadnutý rozsudok krajského súdu a napadnutý rozsudok najvyššieho súdu zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Sťažovateľ tiež žiada priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 3 000 eur, ako aj náhradu trov konania pred ústavným súdom vo výške 713,96 eur. Doplnením ústavnej sťažnosti sťažovateľ navrhol odložiť vykonateľnosť napadnutého rozsudku krajského súdu a napadnutého rozsudku najvyššieho súdu až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva, že v konaní vedenom Okresným súdom Zvolen (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 6Cpr/11/2018 sa sťažovateľ v postavení

žalobcu podanou žalobou doručenou súdu 21. decembra 2018 domáhal proti svojmu zamestnávateľovi (žalovaný) určenia neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru daného sťažovateľovi 19. októbra 2018 a zaplatenia náhrady mzdy.

3. Okresný súd čiastočným rozsudkom (v poradí druhým) č. k. 6Cpr/11/2018-558 z 1. júla 2021 určil, že okamžité skončenie pracovného pomeru so sťažovateľom z 19. októbra 2018 je neplatné (prvá výroková veta), a zároveň určil, že pracovný pomer medzi sťažovateľom a žalovaným, ktorý vznikol na základe pracovnej zmluvy zo 14. novembra 2005, naďalej trvá (druhá výroková veta). V tretej výrokovej vete okresný súd uviedol, že o trovách konania rozhodne v rozsudku, ktorým sa rozhodne o celom uplatňovaní nároku.

4. Žalovaný podal odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa, o ktorom krajský súd napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil vo výrokoch I a II a žalobu zamietol a zároveň výrok III zrušil. Uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 16. júna 2022.

5. Sťažovateľ rozsudok krajského súdu napadol dovolaním. Najvyšší súd napadnutým rozsudkom dovolanie ako nedôvodné podľa § 448 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) zamietol. Dovolací súd konštatoval, že dovolanie sťažovateľa podané podľa § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP nebolo prípustné, keďže dovolací dôvod nebol vymedzený spôsobom vyžadovaným § 432 ods. 2 CSP, a v časti namietajúcej vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP nebolo dôvodné. Rozsudok najvyššieho súdu nadobudol právoplatnosť 27. januára 2024.

6. Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom sp. zn. 16Cpr/10/2023 z 12. septembra 2024 žalobu sťažovateľa v časti nároku na náhradu mzdy zamietol ako nedôvodnú. Svoje rozhodnutie súd odôvodnil tým, že pokiaľ neexistuje právoplatné súdne rozhodnutie, na základe ktorého bola vyslovená neplatnosť skončenia pracovného pomeru, neexistuje nárok zamestnanca na poskytnutie náhrady mzdy od svojho bývalého zamestnávateľa. Keďže bola žaloba, ktorou sa sťažovateľ takéhoto práva domáhal, zamietnutá, súd nemal právny titul na to, aby rozhodoval o náhrade mzdy, ktorá by sťažovateľovi ako zamestnancovi patrila v prípade neplatného skončenia pracovného pomeru.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti po opise podstaty sporu namieta, že krajský súd a najvyšší súd pri dokazovaní postupovali v rozpore s judikatúrou ústavného súdu (napr. nález sp. zn. III. ÚS 86/2020 z 8. septembra 2020), ktorý kritizoval taký postup všeobecných súdov, ktoré sa v rámci dokazovania pri zisťovaní okolností neplatnosti výpovede spoliehajú najmä na svedecké výpovede svedkov, ktorí boli zamestnancami žalovaného, a teda boli vo vzťahu podriadenosti voči žalovanému, čo znižuje ich dôveryhodnosť. Krajský súd a najvyšší súd sa podľa sťažovateľa bez náležitého odôvodnenia stotožnili s konkrétnymi svedeckými výpoveďami a bez ďalšieho ignorovali relevantné dôkazy (vrátane listinných), ktoré predložil sťažovateľ, čím nedostatočne zistili skutkový stav veci, resp. zo zisteného skutkového stavu nevyvodili správne závery, čím porušili ústavné právo sťažovateľa na súdnu ochranu. Sťažovateľ namieta, že krajský súd a najvyšší súd sa pri hodnotení dôkazov spoliehajú najmä na svedecké výpovede svedkov žalovaného, najmä p. ■■■■■, ■■■■■, p. ■■■■■ (zamestnanci žalovaného), a nikde nevysvetlili, prečo dôverovali práve týmto svedkom a neverili výpovediam sťažovateľa a svedka p. ■■■■■. Podľa

názoru sťažovateľa je z ústavnoprávneho hľadiska neakceptovateľné, že všeobecné súdy aj napriek konfliktujúcim výpovediam svedkov o tom, akú funkciu sťažovateľ vykonával, nejasnosť vyložili v prospech zamestnávateľa, čiže silnejšej strany.

8. Vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu sťažovateľ namieta, že odvolací súd rozhodoval svojvoľne bez toho, aby si zadovážil rovnocenný podklad na svoje odlišné hodnotenie dôkazov. Sťažovateľ poukázal na body 16.2 až 17.8 napadnutého rozsudku krajského súdu, z ktorého podľa neho nie je zrejmé, prečo odvolací súd zaujíma diametrálne odlišné stanovisko k zisteniu, že k porušeniu pracovnej disciplíny došlo. Odvolací súd uvádza v bode 17.1 možnosť vzájomného zastúpenia zamestnancov žalovaného na jednotlivých pracoviskách, toto však z dokazovania nevyplýva. Odvolací súd sa uspokojil len s tvrdením žalovaného o zastupiteľnosti všetkých zamestnancov v organizačnej zložke. Nesprávne právne posúdil závažnosť porušenia pracovnej disciplíny sťažovateľa s prihliadnutím na jeho osobu ako zamestnanca, jeho doterajší postoj pri plnení pracovných povinností, situáciu, za ktorej došlo k porušeniu pracovnej disciplíny, a mieru zavinenia sťažovateľa. Odvolací súd z dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa vyvodil odlišné skutkové a právne závery ako súd prvého stupňa bez toho, aby vo veci vykonal akékoľvek dokazovanie, čím došlo k nesprávnemu procesnému postupu (§ 384 ods. 1 a § 385 ods. 1 CSP), ktorý znemožnil sťažovateľovi uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP. Napadnuté rozhodnutie krajského súdu vychádza zo skutkového zistenia, ktoré nemá v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní, a rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

9. V ďalšej časti ústavnej sťažnosti sťažovateľ poukazuje na to, že napadnuté rozhodnutia krajského súdu a najvyššieho súdu sú založené na nesprávnom právnom posúdení veci, vyznačujú sa svojvoľnosťou a nedostatočným odôvodnením. Súdy sa nezaoberali všetkými podstatnými otázkami prípadu, nedali konkrétnu a jednoznačnú odpoveď na relevantné argumenty sťažovateľa, ktoré boli pre výsledok prípadu rozhodujúce. Keďže sa sťažovateľ domáhal okrem určenia neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru aj priznania nároku na náhradu mzdy, neprimerane zasiahli aj do jeho práva na pokojné užívanie majetku.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K napadnutému rozsudku krajského súdu a jeho postupu:

10. V súvislosti s porušením označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity, podľa ktorého ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže (mohol) domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto ústavnú sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07, IV. ÚS 8/2022).

11. Z ústavnej sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľ podal proti napadnutému rozsudku krajského súdu dovolanie, ktoré bolo napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu meritórne prejednané a ako nedôvodné bolo zamietnuté podľa § 448 CSP. Z predostretej sťažnostnej argumentácie sťažovateľa vyplýva, že sťažovateľ vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu formuluje námietky, ktoré sa argumentačne významne prekrývajú s jeho dovolacími námietkami (odvolací súd na rozdiel

od súdu prvého stupňa rozdielne vyhodnotil vykonané dôkazy bez toho, aby vykonané dokazovanie dopĺňal, zmätočné vyhodnotenie dôkazov, nesprávne právne posúdenie veci, svojvoľné a nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia, zásah do procesných práv sťažovateľa na riadny a spravodlivý súdny proces). Tieto boli predmetom preskúmania najvyšším súdom z hľadiska posudzovanej prípustnosti a následne dôvodnosti dovolania podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP, a preto možno v tejto konkrétnej veci sťažovateľa dovolanie a rozhodovanie najvyššieho súdu o ňom vyhodnotiť ako účinný prostriedok nápravy v poslednom stupni a sťažovateľ mal možnosť brániť a napokon aj bránil svoje ústavné práva v dovolacom konaní. V tejto súvislosti ústavný súd zdôrazňuje, že právomoc najvyššieho súdu poskytnúť ochranu právam sťažovateľa označeným v bode 1 tohto uznesenia predchádza oprávneniam ústavného súdu, a to vzhľadom na už zmienený princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy.

12. Ústavný súd preto konštatuje, že nemá na opätovné posúdenie obdobných argumentov sťažovateľa uvedených v ústavnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu právomoc (porov. napr. I. ÚS 546/2022, I. ÚS 17/2023). Tieto už totiž boli predmetom posúdenia v dovolacom konaní iniciovanom sťažovateľom, ktoré najvyšší súd zavřil vydaním napadnutého rozsudku.

13. Keďže sťažovateľ využil možnosť podať proti rozsudku krajského súdu dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok (a to bez toho, aby v ústavnej sťažnosti tvrdil, že niektorá z jeho dovolacích námietok nemohla byť v dovolacom konaní uplatnená), ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K napadnutému rozsudku najvyššieho súdu:

14. Ústavný súd stabilne judikuje, že plne rešpektuje rozhodovací priestor najvyššieho súdu vrátane jeho kompetencie ústavne konformným spôsobom vymedziť si prípustnosť a spôsob rozhodovania o dovolaní (II. ÚS 398/08, I. ÚS 18/2020), no len pokiaľ neprekročí ústavné štandardy (I. ÚS 17/01). Konanie o mimoriadnych opravných prostriedkoch nie je vyňaté z rámca ústavnoprávných princípov, preto ústavný súd musí dbať na to, aby boli dodržané záruky spravodlivého procesu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy. Z ústavného hľadiska je podmienkou, aby interpretácia prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov nebola svojvoľná ani formalistická a aby bola čo najustálenejšia, a teda súladná s právom na súdnu ochranu (II. ÚS 398/08, II. ÚS 65/2010).

15. Ústavný súd aj v kontexte uvedených kritérií pristúpil k preskúmaniu ústavnej súladnosti napadnutého rozsudku. Ako už bolo naznačené, ústredným bodom procesnej obrany sťažovateľa v dovolacom konaní bolo presvedčiť súdy o neplatnosti skončenia pracovného pomeru preto, lebo k porušeniu pracovnej disciplíny vôbec nedošlo, zatiaľ čo skutočný dôvod skončenia pracovného pomeru mal spočívať v tom, že nevykonával (resp. odmietol vykonávať) prácu, ktorá mu má vyplývať z pracovnej zmluvy a pracovnej náplne.

16. Jedným zo základných komponentov práva na spravodlivé súdne konanie je aj povinnosť konajúceho súdu svoje rozhodnutie riadne odôvodniť, čo predstavuje záruku toho, že výkon spravodlivosti nebude arbitrárny a neprehľadný. Náležité odôvodnenie rozhodnutia ako prostriedok

k zamedzeniu svojvôle súdu má súčasne zaručiť transparentnosť a kontrolovateľnosť rozhodovania. Účastník konania má teda právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04, I. ÚS 458/2022).

17. Porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa sťažovateľa spočíva v nepreskúmateľnosti rozsudku, jeho nedostatočnom odôvodnení, podľa sťažovateľa vychádza zo skutkového zistenia, ktoré nemá v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní, a rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd sa podľa sťažovateľa nevysporiadal so všetkými jeho zásadnými argumentmi uplatnenými v podanom dovolaní.

18. Ústavný súd sa preto zameril na posúdenie, či kvalita odôvodnenia napadnutého rozsudku vyhovuje ústavnoprávnym požiadavkám vyplývajúcim z jeho judikatúry a či je názor dovolacieho súdu o náležitom odôvodnení rozsudku krajského súdu ústavne akceptovateľný.

19. Z detailného oboznámenia sa s dôvodmi napadnutého rozsudku a obsahu predloženého dovolania sťažovateľa ústavný súd zistil:

19.1. Žalovaný ukončil so žalobcom pracovný pomer postupom podľa § 68 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce z dôvodu porušenia pracovnej disciplíny závažným spôsobom. Z odôvodnenia okamžitého skončenia pracovného pomeru bolo zrejmé, že zamestnávateľ žalobcovi na pracovnej porade 4. septembra 2018 nariadil, aby prevzal sklad po skladníčke [REDACTED] a v počítačovom programe „PROFIT“ viedol v elektronickej podobe pohyb skladových zásob. To žalobca odmietol, a to aj napriek opakovaným výzvam na plnenie si pracovných povinností. Z rozhodnutia okresného súdu možno vyvodit', že založil svoje rozhodnutie na konštatovaní, že zamestnávateľ od zamestnanca požadoval vykonanie prác, ktoré nemal v pracovnej náplni.

19.2. Žalovaný podal proti tomuto rozsudku odvolanie. Odvolací súd po doplnení dokazovania dospel k záveru, že podané odvolanie je dôvodné. Okresný súd sa mal dopustiť pochybenia, keď dôkazy vyhodnotil v rozpore so zásadou voľného hodnotenia dôkazov a svoje rozhodnutie založil len na výpovedi svedka Ing. [REDACTED]. Rozhodnutie okresného súdu je podľa názoru odvolacieho súdu nepreskúmateľné, vzájomne protirečivé, obsahuje tvrdenia, ktoré strany sporu neuviedli. V zmysle § 390 CSP však rozhodol sám, aj keď vyčítané nedostatky by boli skôr dôvodom na zrušenie napadnutého rozsudku. Odvolací súd bol toho názoru, že popísané konanie žalobcu ako zamestnanca dostatočne vymedzuje dôvod, pre ktorý žalovaný so žalobcom okamžite skončil pracovný pomer, pretože nevykonával (odmietol vykonávať) prácu, ktorá mu mala vyplývať z pracovnej zmluvy a pracovnej náplne. Žalobca to ani nepoprel, len tvrdil, že uvedené pracovné činnosti mu z pracovnej zmluvy ani pracovnej náplne nevyplývali. Na jednotlivé pracovné povinnosti odvolací súd nahliadal vo vzájomných súvislostiach, nielen podľa doslovného znenia pracovnej náplne k pracovnej zmluve, ale v kontexte celého pracovnoprávneho vzťahu, druhu práce, pracovného zaradenia a vnútorných predpisov žalovaného (pracovný poriadok). Dôvodom na okamžité skončenie pracovného pomeru bolo, že žalobca odmietol vykonávať účtovné operácie súvisiace s pohybom skladových zásob. Podľa názoru odvolacieho súdu vyčítaná pracovná činnosť zodpovedala dohodnutému druhu práce (účtovné operácie súvisiace s pohybom skladových zásob nepochybne spadajú pod definíciu vykonávania ekonomických prác), ako je vystavovanie účtovných dokladov a vedenie účtovnej evidencie. Žalobca mal vykonávať pracovnú činnosť –

vyhotovenie príjmiem, prevodiek a výdajok v účtovnom programe „PROFIT“. Táto účtovná operácia spadá pod dohodnutý druh práce, nijako sa z neho obsahovo nevymyká a možno ju subsumovať aj pod dohodnutý popis pracovnej činnosti, a to vyhotovenie dokladov a výkazov o pohybe zásob. Podľa odvolacieho súdu pracovná zmluva žalobcu a jeho pracovná náplň dopadali presne na činnosť, ktorú žalobca odmietol vykonávať.

19.3. K namietanej vade zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP uviedol, že rozsudok odvolacieho súdu je náležité odôvodnený, preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľný či zjavne arbitrárny. Poukázal na to, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd v snahe autenticky porozumieť textu dovolania ako celku sa zaoberal aj celkovým postupom odvolacieho súdu, pokiaľ išlo o hodnotenie skutkových zistení a potrebu dokazovania, a nezistil porušenie procesných pravidiel v odvolacom konaní, ktoré by mohlo mať za následok prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP. Z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov vychádzal, akými úvahami sa riadil a ako ich posudzoval a aké závery zaujal k jeho právnomu posúdeniu. Krajský súd v odôvodnení rozsudku dostatočne vysvetlil, že žalobca nepreukázal neplatnosť skončenia pracovného pomeru; naopak, žalovaný v spore preukázal, že pokiaľ so sťažovateľom skončil okamžite pracovný pomer, bolo to tak v dôsledku závažného porušenia pracovnej disciplíny sťažovateľom.

19.4. Pokiaľ ide o namietané nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. a), prípadne písm. c) CSP, dovolací súd zdôraznil, že sťažovateľ vymedzil, v čom podľa neho odvolací súd vec právne nesprávne posúdil, avšak ďalej už nevymedzil, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Sťažovateľ iba namietal, že skutkové podklady odvolacieho súdu nie sú postačujúce v tom, aké skutočnosti chýbajú v odôvodnení rozhodnutia, čo z dokazovania vyplýva, resp. nevyplýva, opätovne odkázal na posúdenie skutkového stavu, uvádzal rôzne skutkové tvrdenia a v podstate spochybňoval vyhodnotenie dokazovania, ktoré ale pre posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle § 421 CSP nebolo relevantné. Podľa názoru odvolacieho súdu sťažovateľ nevymedzil uplatnený dovolací dôvod spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP v spojení s § 421 ods. 1 CSP. Dovolací súd zdôraznil, že je v súlade s dispozičnou zásadou viazaný uplatnenými dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) vrátane ich obsahového i rozsahového vymedzenia a z iných než dovolateľom uplatnených dôvodov napadnuté rozhodnutie preskúmať nemôže.

20. Bez povšimnutia najvyšší súd neponechal ani dovoláciu námietku týkajúcu sa postupu odvolacieho súdu, ktorý podľa sťažovateľa na rozdiel od súdu prvého stupňa rozdielne vyhodnotil vykonané dôkazy, a to bez toho, aby vykonané dokazovanie dopĺňal. Dovolací súd jasne uviedol, že „*odvolací súd mal za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu zopakoval. Postupoval teda plne v súlade s ustanovením § 384 ods. 1 CSP*“ (bod 12.4 napadnutého rozsudku). Rozsudok odvolacieho súdu je vo vzťahu k posúdeniu prípustnosti a následnosti dôvodnosti dovolania z hľadiska existencie vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP podľa názoru ústavného súdu ústavne udržateľný a nevykazuje známky svojvoľného a nedostatočne odôvodneného rozhodnutia, ako to tvrdí sťažovateľ v ústavnej sťažnosti.

21. Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho súdu vo väzbe na obsah sťažostnej argumentácie konštatuje, že tento nie je spôsobilý relevantným spôsobom zasiahnuť do základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy ani do jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

22. Pokiaľ sťažovateľ tvrdí, že najvyšší súd rezignoval v zisťovaní procesnej pravdy v konaní, ústavný súd prioritne zdôrazňuje, že dokazovanie vrátane hodnotenia dôkazov je vecou všeobecného súdu. Sťažovateľ v dovolacom konaní celkom jednoznačne rozporoval zistený skutkový stav ako výsledok dokazovania a následného hodnotenia dôkazov. Nie je preto náležitý sťažostný argument o rezignovanom postupe najvyššieho súdu. Naopak, Civilný sporový poriadok preskúmaciu činnosť dovolacieho súdu limituje jeho viazanosťou skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd podľa § 442 CSP. V naznačenom prípade by každá nespokojnosť dovolateľa s ustálením skutkového základu rozhodnutia v jeho spore bola z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP transformovateľná do procesnej polohy nesprávneho právneho posúdenia veci a najvyšší súd by sa z dovolacieho súdu zákonom určeného na rozhodovanie o právnych otázkach stával treťou inštanciou s plným rozsahom skutkového a právneho rozhodovania (m. m. III. ÚS 295/2024).

23. K hodnoteniu dokazovania všeobecným súdom a požiadavkám na jeho prehodnocovanie sa ústavný súd vyjadril už v mnohých svojich rozhodnutiach, kde zdôraznil, že z ústavného princípu nezávislosti súdov podľa čl. 144 ods. 1 ústavy vyplýva aj zásada voľného hodnotenia dôkazov a rozhodnutie o dokazovaní vrátane rozsahu dokazovania preto spadá do výlučnej kompetencie všeobecného súdu. Ústavný súd sa preto môže zaoberať hodnotením dokazovania všeobecným súdom len vtedy, ak zistí, že v danej veci postupoval svojvoľne, že jeho závery sú zjavne neudržateľné vo vzťahu ku skutkovým zisteniam alebo že výrazne porušil procesné princípy obsiahnuté v ústavnom poriadku, alebo ide o rozhodnutie už na prvý pohľad nespravodlivé (I. ÚS 762/2013). O takýto prípad však v konkrétnych okolnostiach veci nejde. Postup vo veci konajúcich súdov bol objektivizovaný konceptom takého hodnotenia dôkazov, ktoré obstojí z hľadiska prípadného rozporu so zákazom jurisdikčnej svojvôle.

24. Sťažovateľ je ďalej presvedčený, že bola úplne popretá jeho ochrana ako zamestnanca proti svojvoľnému prepúšťaniu zo zamestnania zaručená čl. 36 ods. 1 písm. b) ústavy, pričom súdy faktickú nerovnosť medzi procesnými stranami ešte znásobili spoľahnutím sa na nedôveryhodné výpovede zamestnancov žalovaného a ignorovaním relevantných dôkazov predložených sťažovateľom (nález sp. zn. III. ÚS 86/2020 z 8. septembra 2020). Aj v tomto prípade sa podľa sťažovateľa krajský súd a najvyšší súd bez náležitého odôvodnenia stotožnili s konkrétnymi svedeckými výpoveďami a bez ďalšieho ignorovali relevantné dôkazy (vrátane listinných), ktoré predložil. Tým porušili jeho ústavné právo na súdnu ochranu v postavení slabšej strany.

25. Ústavný koncept ochrany proti svojvoľnému prepúšťaniu zo zamestnania predstavuje záruku ochrany jednotlivca v pozícii zamestnanca pred jednostranným rozviazaním pracovného pomeru a proti svojvoľnému prepúšťaniu. Právo na spravodlivé a upokojujúce pracovné podmienky podľa čl. 36 ods. 1 ústavy v kontexte práva na ochranu proti svojvoľnému prepúšťaniu zo zamestnania podľa písm. b) tohto ustanovenia však neznamená zákaz skončiť pracovný pomer so zamestnancom, pokiaľ sa tak stane v súlade s ústavnými a so zákonnými limitmi (čl. 51 ods. 1 ústavy), ktoré sa na taký postup zamestnávateľa vzťahujú (OROSZ, L., SVÁK, J. a kol. *Ústava*

Slovenskej republiky. Komentár. Zväzok I. Bratislava : Wolters Kluwer SR s. r. o., 2021, 533 s.). Keďže ústavný súd nedospel k záveru, že by napadnutým rozhodnutím mohli byť porušené tieto práva sťažovateľa, a tým spochybnená ústavná udržateľnosť napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, neprichádzala do úvahy možnosť vyslovenia porušenia sťažovateľom označeného základného práva na ochranu proti svojvoľnému prepusteniu podľa čl. 36 ods. 1 písm. b) ústavy.

26. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a obsahom označených práv neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd preto odmietol ústavnú sťažnosť v celom rozsahu ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

27. K záveru o zjavnej neopodstatnenosti je potrebné dospieť, aj pokiaľ ide o tú časť ústavnej sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie základného práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Jeho porušenie totiž sťažovateľ odvíja od porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Práve s ohľadom na argumentačné prepojenie oboch uvedených obsahových častí ústavnej sťažnosti nemohlo v dôsledku absencie porušenia základného práva zaručeného podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru dôjsť ani k porušeniu sťažovateľom označeného základného práva hmotného charakteru. Rovnaký záver platí aj o namietanom porušení základného práva na rovnosť účastníkov konania zaručeného čl. 47 ods. 3 ústavy, keďže toto porušenie sťažovateľ založil na rovnakých dôvodoch ako v prípade namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy.

III.3. K návrhu na odklad vykonateľnosti:

28. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite nezaoberal, keďže ich posudzovanie je viazané na vyslovenie porušenia označených práv a slobôd, k čomu v tomto prípade nedošlo. Z uvedeného dôvodu ústavný súd nemohol vyhovieť ani návrhu sťažovateľa na odklad vykonateľnosti napadnutého rozsudku krajského súdu a napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, keďže zo systematického výkladu právnej úpravy tohto inštitútu vyplýva (§ 131 ods. 1 zákona o ústavnom súde, pozn.), že pozitívne rozhodnutie o takomto návrhu prichádza do úvahy len vtedy, ak ústavný súd prijme ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie. Z uvedeného dôvodu nebolo tomuto návrhu sťažovateľa možné vyhovieť (bod 2 výroku tohto uznesenia).

29. Vzhľadom na uvedené ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. novembra 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu